

Sedmična kolumna visokog predstavnika za BiH Christiana Schwarz- Schillinga: “Neiskrena obećanja”

Politika predstavlja umijeće mogućeg – ili bi barem to trebala biti. To je ono što politički život čini vrijednim truda, kao što će vam reći svako ko je imao udjela u izgradnji bolnice ili osiguranju sredstava za dječje igralište ili ko je sklopio investicijski ugovor za otvaranje novih radnih mjesta.

Smisao politike je napraviti stvari, učiniti stvari boljim, pretvoriti mogućnosti u stvarnost. Ili bi barem tako trebalo biti.

Podizanje životnog standarda u Bosni i Hercegovini – u značajnoj mjeri i na sistematičan način – nesumnjivo spada u kategoriju mogućeg. U roku od deset godina ova zemlja *može* biti prosperitetno demokratsko društvo u potpunosti integrirano u Evropu. Ovo je moguće. Smisao politike u BiH bi trebao biti da ovu mogućnost pretoči u stvarnost.

Pa ipak, u ovim predizbornim danima, veliki broj političara se ponaša kao da žive u svijetu fantazije. Politika za ove ljude, čini se, nema nikakve veze sa onim što je moguće, već samo sa onim što dobro zvuči, bez obzira na posljedice.

Slučaj federalnog Zakona o pravima demobilisanih boraca i članovima njihovih porodica flagrantno ukazuje na ovu činjenicu.

Ovaj zakon je u ponedjeljak usvojila Vlada Federacije a u

utorak Zastupnički dom Federacije BiH. Izuzetna brzina kojom je ovo urađeno pokazuje da članovi parlamenta u ovoj zemlji zaista mogu raditi brzo kada žele da se stvari urade. Ovaj zakon je čak dospio u raspravu u Dom naroda Federacije BiH u srijedu: tokom tri dana prošao je kroz tri ključne faze političkog razmatranja – nešto što se sa većinom zakona ne dešava ni tokom tri mjeseca.

Ovaj zakon su podržali političari koji sebe, sasvim očigledno, žele predstaviti kao zagovarače boračkih interesa.

Pa ipak svaki zagovarač boračkih interesa koji radi u *dobroj namjeri* ne može nikako glasati za ovaj zakon, jer, ukoliko se donese ovaj zakon, konačni rezultat ovog zakona će biti ugrožavanje isplata penzija borcima – jer će ovaj zakona te isplate učiniti fiskalno neodrživim.

Ukoliko se ovaj zakon usvoji sljedeće sedmice to će značiti da bi ukupni godišnji transferi za borce i porodice poginulih boraca utrošili gotovo polovinu budžeta Federacije. Da bi se prikupila ova sredstva bit će potrebno smanjiti sredstva za javne usluge, o kojima ovise borci i njihove porodice kao i svi drugi građani. Druga opcija je da će se morati povećati porezi. Birači u Federaciji treba da ozbiljno razmisle o ovome kada za 10 dana izađu na birališta.

Sličan slučaj politike nemogućeg predstavlja nedavno usvajanje izmjena i dopuna na Zakon o staroj deviznoj štednji od strane Zastupničkog doma Bosne i Hercegovine. Ukoliko se provedu u praksi, ove izmjene i dopune bi dovele do krajnjeg opterećenja državnog i entitetskih budžeta, opteretile Bosnu i Hercegovinu novim dugom, te dovele do podrivanja investicija, otvaranja novih radnih mjesta i fiskalne održivosti. Ovo je perspektiva koja ne može izgledati ništa privlačnija starim deviznim štedišama nego ostatku građana.

I na kraju, ovim izmjenam i dopunama se puna i blagovremena isplata starim deviznim štedišama ne bi učinila ništa

izvjesnijom. Preciznije, bilo bi je teže izvršiti jer bi same ove izmjene i dopune dovele u pitanje mogućnost organa vlasti da prikupe potrebna sredstva.

Kao u slučaju zakona o borcima, ove izmjene i dopune bi nanijele štetu upravo onim ljudima za pomoć kojima su navodno i osmišljene. Svi birači treba ozbiljno da razmisle o ovome kada izađu na izbore za 10 dana.

Sada ovdje moramo postaviti neka teška pitanja. Da li su članovi parlamenta koji su podržali ove inicijative zaista nesvjesni štete koju bi nanijeli borcima i štedišama? Da li su zaista smatrali da daju iskrena obećanja? Da li zaista nisu shvatili najosnovniju matematiku u svemu ovome?

Ova izborna kampanja je okarakterisana politikom iluzija, bilo da se radi o referendumima koji se ne mogu desiti ili isplatama koje se ne mogu izvršiti. Ono što je žalosno jeste da je prosperitetna i sigurna budućnost za Bosnu i Hercegovinu *moгуća* – za borce, stare devizne štediše i za sve druge – ali ova mogućnost se ni najmanje ne približava stvarnosti davanjem neiskrenih obećanja.

Christian Schwarz-Schilling je visoki predstavnik međunarodne zajednice i specijalni predstavnik Evropske unije u Bosni i Hercegovini.